

ἐκείνης θυσίας. Ἀδελφονῶν ἀνῆλθε τὸ ὄρος· ἵνα δεηθῇ τοῦ ἐπουρανίου πατρὸς· τοῦ ν' ἀποτρέψῃ ἀπ' αὐτοῦ τὸ πικρὸν τοῦ θανάτου ποτήριον, ὥστε θρόμβοι αἵματος κατῆρχετο ὁ ἰδρώς ἀπὸ τοῦ μετώπου του. Ὅτε δὲ κατέβη ἐκείθεν καὶ μεταξὺ τῶν μαθητῶν του ἤλθε, ἰσχυρὸν ἐξήχησεν ἀνακούμεναι; Ὅποιον αἶσθημα ἔλασεν ὥστε πρὸ τῆς εἰς θάνατον ἀπαγωγῆς του ἠδύνατο νὰ τῷ παράσῃ παραμυθίας; Σὺ, ὦ φίλτα, Σὺ μὲν ἦτο ἀξία ὡς μήτηρ φιλόστοργος, ν' ἀνοίξῃς θερμὰς ἀγκάλας, εἰς τὰς ὁποίας ὡς εἰς ἀπαλὴν κοιτίδα νὰ ναυουρίσῃς τὸ λυπημένον τοῦτο τέκνον Σου. Καὶ πράγματι πρὸς Σὲ, ὦ φίλτα, κατέφυγε. Τὴν ἀγίαν αὐτοῦ κεφαλὴν μετὰ τὸν μυτικὸν δειπνὸν ἔκλινεν ἐπὶ ταῦ στήθους τοῦ μαθητοῦ, ὃν ἠγάπα. Ὅποια ἄραγε σκέψεις κατέειχον τὴν θείαν ἐκείνην διάνοιαν! Ὅποια ἱερὰ αἰσθήματα, ἐπὶ τῇ ἐνίσχυσιν θὰ ἔδωσαν εἰς πάλμοι τοῦ φίλου στήθους πρὸς τὸν ἀνθρώπινως πάσχοντα Θεόν! Καὶ ἰδοὺ ἡ θυσία ἐτελέσθη, ἡ δὲ ἀνθρωπότης διὰ παντὸς ἐσώθη τῇ ἐκλάμψει τῶν θείων ἀρχῶν τοῦ Χριστιανισμοῦ.

Ἀπέναντι λοιπὸν τοσούτων εὐγενῶν διδαγμάτων ἐκ τοῦ ὑψηλοῦ τῆς φιλίας αἰσθήματος ποριζομένων πῶς νὰ μὴ λατρεύσῃ τις αὐτήν; Εἶθε, ὦ φίλτα, ἡ παυσάδυνος γλῶσς τοῦ ἀειποτε νὰ θεωμαίνῃ τὸ στήθος μου καὶ ὅτε ἐπέβη ἡ ὥρα καθ' ἣν ὁ χωρισμὸς τοῦ ὑλικοῦ ἀπὸ τοῦ αἰθέρος θὰ τελεσθῇ, εἶθε δάκρυα ἰδικά σου νὰ βάνωσι τὸ ἀψυχὸν σῶμά μου εἰς τὸν τάφον καταβιβαζόμενον.

Σὺ δὲ, προσφιλὴς μοι, ἐάν ποτε μετὰ παρέλευσιν πολλοῦ χρόνου λάθῃς ἀνὰ χεῖρας τὴν παροῦσαν ἀφιέρωσιν, ἀναμνήθητι τῆς ἀδύλου καὶ ἀνεφέλου φιλίας ἡμῶν. Καὶ ἐάν μὲν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ ὑπάρχω, ἔρχου ἐνίοτε ἵνα μοὶ ἀναπολῇς τὸ ἱερὸν αἶσθημα τῆς φιλίας, τὸ ὁποῖον ἐξέσποζεν ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν. ἐάν δὲ ἡ ψυχὴ μου ἀπελθοῦσα ἐγκαταλείψῃ τὸ σῶμά μου, τοῦτο δὲ ἡσύχως ἀναπαύεται ἐν τινὶ γωνίᾳ τοῦ κοιμητηρίου καὶ κλόνος ὑπὲρ τῆς ἐτιμῆς μετὰ τὴν δόξον τῆς πρώτης φαίνεται τὸ χῶμα τοῦ τάφου μου, τοῦτο ἀς ραίνωσιν ἐνίοτε καὶ τὰ θαλερὰ τῆς φιλίας Σου δάκρυα, τὰ ὁποῖα περὶ τὴν ἀντιτάξιν μοὶ παρέχουσιν ἀνακούφιον.

(Κατὰ Μάιν 1872)

Γ. Κ. ΣΦΗΚΑΣ.

ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΚΑΙ ΤΕΡΨΕΙΣ

ΠΗΓΑΖΟΥΣΑΙ ΕΚ ΤΟΥ Α'. ΠΡΟΣΩΠΟΥ

ΤΟΥ ΡΗΜΑΤΟΣ

ΕΧΕΙΝ

ΚΑΤΑ ΜΑΝΤΕΓΑΖΑΝ.

(Συνέχεια καὶ τέλος, ὅρα φυλ. α.)

Ὁ ἀχθοφόρος, ὁ τυχὼν ἀσυνήθους πληρωμῆς, εὐθύμως τρέχει εἰς τὰς ἀγυῖας, ἐνῶ ἡ ἐν τῷ θυλακίῳ αὐτοῦ χεῖρ σείει ἡ θωπεύει τὸ ἀργυροῦν νόμισμα, ὅπερ ζωηρότερον καὶ φριδρότερον ἢ καὶ ἐν τῷ μέσῳ τῶν εὐτελῶν διωκόλων. Οὗτος ἀκροᾶται εὐφροσύνῳ τοῦ ἀργυροῦ καὶ κροτάλισμῳ, ὃν κάλλιστα κατὰ τὴν στιγμήν ἐκείνην διακρίνει ἐκ τοῦ χαλκίνου, καὶ αἰσθάνεται ἐν ταῖς θυλακίαις τοῦ τὸ προσφιλεῖς θάρος τῆς αἰσθήσεως τῆς ἀφῆς, ὅπερ ὁμοῦ δὲν τὸν κουράζει, ἐνῶ ἐν τῇ φαντασίᾳ αὐτοῦ ἐπιθεωρεῖ τὴν ἀπειράριθμον πληθὺν τῶν ἐπιθυμιῶν τοῦ αἰνιστοῦ πρὸ πολλοῦ μὴ ἐκπληρούμεναι δυσανασχέτων. Προσμετιδῶν εἰς ὅλους μετὰ θριαμβευτικοῦ ὄψους φιλικῶς κολαφίζει τὸν μὲν, ἀσπεύεται πρὸς τὸν δὲ, εἰς ἅπαντας ἀπευθύνει εὐχὰς εὐέλπιδος μέλλοντος. Ἀς ἐνδιατρίψῃ ὅσον περισσότερο δύναται ἐπὶ τῆς ἐλπίδος ἐκείνης στιγμῆς, διότι ὅταν κοπάσῃ ἡ ἀφηνιάσασα ὀρδὴ τῶν πόθων τοῦ, καὶ οὗτος δείξῃ αὐτοῖς τὸ πτωχὸν νόμισμα ὅπερ ἐμελλε τὴν ἀπληστον αὐτῶν πείναν νὰ κορέσῃ, ὁρᾷ ἐαυτὸν ἐγκαταλειπόμενον καὶ χλευαζόμενον, καὶ ἐπανερχόμενος εἰς τὴν πικρὰν τῆς ἀθλιότητος τοῦ συναίσθησιν, πληρώνει ἐν ποτήριον οἶνον πνεύματος εἰς τὸν τελευταῖον τῆς ὀρδῆς ἐκείνης στρατιώτην.

Ὁ τραπεζίτης ὅστις κατὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας τοῦ ἔτους κύπτων ἐπὶ τῶν ὑπὸ τοῦ ἰδίου ἰδρώτος βεβερεγμένων σελίδων τοῦ καθολικοῦ του, σταθμίζει ἐπὶ

τῆς πλάστιγγος τῆς κτήσεως τὸ δοῦναι καὶ λαβεῖν, καὶ συμψηφίσας τοὺς ποθητοὺς τελευταίους ἀριθμοὺς, συνάγει ὅτι ἑκατομύριον ἐκέρδισε, ῥίπτει τὸν κάλκμον ἐπὶ τοῦ γραφείου του, καὶ θεωρῶν περὶ ἑαυτὸν εὐρίσκει πολὺ στενὸν τὸ δωμάτιον, πολλὰ ταπεινά τὰ ἐπιπλα αὐτοῦ. Οὗτος οὔτε βλέπει, οὔτε ψηλαφεῖ τὸ χρῆμα, ἀλλὰ διὰ τῆς φαντασίας αὐτοῦ τινάσσει ἐν ταῖς χερσὶ τὸν βαρύντην σάκκον, ὅστις ἐκ τῆς ὑπὸ τοῦ τοιοῦτου θόρου ἀραιοθείσης αὐτοῦ συνυφῆς ἐκπέμπει ἀκτῖνας στιλπνοτάτου φωτός. Τότε καὶ οὗτος φαίνει ἔναντι τῶν πόθων αὐτοῦ καὶ ἀγάλλεται ἀναβοῶν «ὦ σκηνά! νίκη!». Ἀλλ' ἰδοὺ πρὸς αὐτὸν χωροῦσα ὄρδῃ ἀπερᾶριθμος καὶ λιμώττουσα, οὗτος δὲ τὸν σάκκον αὐτοῦ κενώσας ὄνειρεῖται νέκ σχέδιον, ποθεινέας κατακτήσεις ὑπισχνουμένας αὐτῷ ἐπιφανεστέρας νίκας ἐπὶ τῶν ζοφερῶν καὶ ἀριθμοσκεπῶν πεδίων τῶν ἰσολογισμῶν του.

Αἱ ἡδοναὶ αἱ ἀπορρέουσαι ἐκ τῶν τιμαλφεστέρων μετ' ἄλλων εἰς δίσκους μετεσκενατμέναν εἰσὶ τοσοῦτον σύμπλεκτοι ὥστε χρῆζουσιν ἐκτενοῦς ἀναλύσεως. Αὗται συμπεριλαμβάνουσιν ἐν ἑαυτοῖς τὰς τέψεις ἃς αἱ αἰσθήσεις ἀρύνονται ἐκ τῆς σπινθηροβολίας τοῦ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου, ἐκ τῶν κινήσεων τῆς χειρὸς τῆς σταθμιζούσης ἢ βυθιζομένης εἰς σάκκον λουδοβικίον, ἢ ἐκ τοῦ εὐφροσύνου κροταλισμοῦ λιρῶν βροχιδὸν πιπτουσῶν ἐπὶ τοῦ γραφείου. Ἀπαντα τὰ αἰσθητάματα προσκαλοῦνται εἰς τὴν ἐορτὴν ταύτην τῆς κτήσεως καὶ εἰς ἅπαντα ταῦτα γίνονται μεγάλοι ὑποσχέσεις. Καὶ αὕτῃ ἡ ψυχρὰ διάνοια εὐδοκεῖ νὰ μειδιάσῃ πρὸς τὴν τοῦ χρυσοῦ σπινθηροβολίαν, καὶ ὀνειρεῖται πολιτεύχους βιβλιοθήκας, ὑπερωκεανούς πλοῦς, ἀτελεύτητα πειράματα. Φαίνεται ὅτι ὁ χρυσὸς εἶναι τὸ μᾶλλον σύμπηκτον ἐκλείσμα, ὅπερ ἐν τῷ ἐλαχίστῳ ὄγκῳ, δύναται νὰ προσενέγκῃ ἡμῖν τὸ ἀπάνοιγμα ὅλων τῶν ἀγαλλιάσεων, ὁ τύπος ὅστις δύναται ἐν ἑαυτῷ νὰ συμπήξῃ πάντας τοὺς συνδυασμοὺς τῶν ἐπιθυμιῶν. Ὁ κατέχων πολῦτιμον λίθον δὲν βλέπει ἢ

τὸ ἀντικείμενον τοῦτο, καὶ εὐφραίνεται ἐν αὐτῷ καὶ χάριν αὐτοῦ ἐνῷ ἡ φωτεινὴ ἀκτὶς ἢ ἐκ νομίσματος ἀπερχομένη ἀντανεκλάται ἐν ἡμῖν καὶ μηκύνεται εἰς τὸ ἄπειρον ἐν τῷ ἐξωτερικῷ κόσμῳ, μεταβαλλομένη οἶονεῖ εἰς κάτοπτρον ἐν ᾧ ὁρῶμεν ἀμοιβὰδὸν θαινούσας ὅλας τὰς ἀγαλλιάσεις, αἵτινες γελῶσαι καὶ χορεύουσαι προσκαλοῦσιν ἡμᾶς εἰς τὴν ὑπ' αὐτῶν τελουμένην πανήγυριν. Καὶ τὸ θέαμα ἐκείνο ἠθικῆς ἀπόψεως ἀλλοιοῦται ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν κατὰ τὰς κινήσεις, ἃς ὁ πόθος μεταδίδει εἰς τὸ καλιδοσκοπίον τῆς ἡμετέρας φαντασίας.

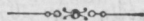
Αἱ ἀγαλλιάσεις τοῦ ἔχειν ἀνήκουσιν εἰς ἀπάσας τὰς ἡλικίας, ἀλλὰ περιβάλλονται τὸ στιλπνότερον αὐτῶν φῶς ὅταν ὁ ἄνθρωπος ἀρχίζῃ τρεπόμενος τὴν καμπύλην τῆς προχβολῆς. Κατὰ τὴν νεότητά ἡμῶν τὸ δοῦναι ἐν τῷ ἡμετέρῳ καθελικῷ ὑπερβαίνει πάντοτε τὸ λαβεῖν, ἐνῷ ἐν τῇ ὥρίμῳ ἡλικίᾳ καὶ ἐν τῷ γήρατι ἀναφαίνεται ἀντίστροφος ἀναλογία. Κατὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας τοῦ βίου, δέκα σελίδες ἀρκούσι μόλις νὰ περιλάβωσι τὴν μερίδα τοῦ λαβεῖν, ἐνῷ τὸ δοῦναι ἐμπεριέχεται ὁλόκληρον ἐν ὀλίγαις γραμμαῖς πάντοτε κεχραγμένας διὰ βιβλιζομένων καὶ δυσαναγνώστων χρακτῆρων· πλὴν ὁ ἐπερχόμενος θάνατος ἀποτόμως ἰσχυφίζει τὰ πάντα μεταφέρων ὅλους τοὺς ἀριθμοὺς τοῦ λαβεῖν εἰς τὴν μερίδα τοῦ δοῦναι. Ὁ πολιτικὸς ἐκπαυξάνει ὁσημέραι τὴν ἀξίαν τοῦ ῥήματος ἔχειν καὶ τὸν ἀοιμὸν τῶν ἐξ αὐτοῦ πηγαζουσῶν ἀγαλλιάσεων· ἡ δὲ κοινωνοκτημοσύνη ἐξελέγχεται χίμαιρα ἀπονενοημένη καὶ φροῦδος ἐφ' ὅσον ἡ ἀνθρωπότης φαίνει γηράσκουσα. Ἡ γυνὴ τυγχάνει ἥττον κτήτωρ τοῦ ἀνδρός, καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δὲν ἡξέσει νὰ κλίνη ἐν τῷ ἐνίκῳ τὸ ῥῆμα ἔχειν ὅπερ δι' αὐτὴν περιορίζεται εἰς τὸ πρῶτον πληθυντικὸν πρόσωπον. Αὕτη ἀντικαθίστησι τὰ ἄλλα πρόσωπα τοῦ δι' αὐτὴν ἐλλειποῦς τούτου ῥήματος δι' ἐκείνων τοῦ ῥήματος δοῦναι.

Ἡ ἐπιρροή τῶν ἡδονῶν τούτων τότε

μόνον λισιτελής ἀποθάνει ὅταν αὐται δὲν ὑπερπηδῶσι τὸν εἰς αὐτάς ὤρισμένον στενότατον φυσιολογικὸν κύκλον, χρησιμεύονται ὡς πολύτιμοι μοχλοὶ τοῦ ἀνθρωπίνου πολιτισμοῦ. Πλεῖστοι μελετῶσι καὶ ἐργάζονται χάριν τοῦ ἔχειν, καὶ τοιούτῳ οἱ μεταλλευταὶ οὗτοι κληροδοτοῦσι τοῖς μεταγενεστέροις πολυτίμους θησαυροὺς ἀντακλήψεων καὶ ἐφευρέσεων οὓς ἐπισώρευσαν διὰ πολυχρονίων καὶ ἀνευδότων ἐρευνῶν.

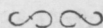
Τὴν γενικὴν ἐκφρασιν τῆς φυσιολογίας τῶν ἀγαλλιασεων τούτων δύνανται ν' ἀπεικονίσῃ ἔνθεν μὲν τὸ ἀπλυστον καὶ ἀτενὲς βλέμμα, ἔνθεν δὲ ἡ δράττουσα καὶ κλειομένη χεὶρ. Πλὴν τῶν δύο τούτων διακριτικῶν χαρακτηριστῶν, δὲν ὑπάρχουσιν εἰδικὰ σημεῖα παρὰ τὰ τῶν ἡδονῶν τούτων. Ὅταν βρέφῃ ὄντες δυνάμεθα νὰ προσφέρωμεν τὸ πρῶτον πρόσωπον τοῦ τρομεροῦ ῥήματος, τότε ἡ χαρὰ ἀποθαίνει ἡρεμὸς καὶ σχεδὸν ἀπαρτήρητος, διότι ἀπορροφᾶται ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐν τῇ βαθμιαίᾳ ἀναπτύξει τῆς κρίσεως. Μόνον συμπαραβάλλων τοὺς διαφόρους βαθμοὺς τοῦ ἔχειν, ὁ πλούσιος γαίρει ἐπὶ τῷ συγκριτικῷ ἢ ὑπερθετικῷ βαθμῷ καὶ τότε μόνον ἐκ τῆς ἀταράχου εὐαρεσκείας τῆς κτήσεως ἀναθρώσκει σπινθήρ χαρᾶς διαρωτίζων ἅπαντα τὸν μετέπειτα βίον. Τότε μειδίαμα ἀρρήτον εὐαρεσκείας, ἔρχεται πρόστριψις χειρῶν ἢ ἄνετος ἐνοχλασμὸς δύνανται ν' ἀπεικονίσωσι τὴν ἡδονὴν, ἀλλ' οἱ ὕπαιοι βαθμοὶ τῆς χαρᾶς δοκιμάζονται ἐν τῇ αἰφνιδίᾳ καὶ ἀπροόπτῳ μεταβάσει ἀπὸ τῆς πενίας εἰς τὸν πλοῦτον καθ' ἣν περιέπτωσιν συνήθως ἐξωτερικεύονται διὰ περροδικῆς παρακρίσεως, ἥτις ἐνίοτε δύνανται νὰ περιμαγῇ τὸν ἄνθρωπον εἰς ἀνίσχοντα παραφροσύνην. Ἡ ἡδονὴ ἐνδὸς ὅστις γίνεται ἑκατομμυριοῦχος δι' ἐνὸς λαχείου εἶναι ἐκ τῶν μάλλον ζωηρῶν καὶ ἀκτακτων, διότι ὅλοι αἱ ἀγαλλιάσεις συρρέουσιν εἰς τὸν νοῦν καὶ ὅλοι οἱ πόθοι σωρηδὸν συνωστιζόμενοι ὥστε ἤθελον νὰ ἐπείλωσι διὰ στεῆς θύρας, τοσοῦτον ταπεινῶνται τὰς νοητικὰς ἡμῶν δυνάμεις ὥς

τε ἐμβάλλουσιν ἡμᾶς εἰς πραγματικὴν φρενήτιδα. Πράγματι ὁ ἄνθρωπος, ὃν αἴφνης καταβάλλει τοσαύτη κτηρικὴ χαρὰ, τρέχει δρομαίως πρὸς εὐρεσιν τῶν συγγενῶν καὶ φίλῶν, ὅπως δὲ εἰς αὐτοῦς μεταδότη μέρους τῆς ἡδονῆς τοῦ, πηδᾷ, ἄδει ὡς παρὰ φῶν, λακτίζει τὰς τραπέζας, τὰς ἐδρας, ῥίπτει τὰ πάντα ἀπὸ τοῦ παρηύρου, ἢ εἰς ἄλλα τοιαῦτα ἀλλόκοτα ἐκτραχηλίζεται. Ἐνίοτε ζαλίζεται, μηδενίζεται χωρὶς νὰ δυνήθῃ νὰ ὁμιλήσῃ. Εὐτυχεῖς ὅσοι ἄταξ ἐν τῷ βίῳ αὐτῶν δύνανται νὰ ὑποστῶσι τοιαύτην φρενήτιδα, ἔστω καὶ ἂν πρὸς στιγμὴν τὸν γέλωτα ἐφ' ἑαυτῶν ἐπισύρῳιν.

ΛΟΓΟΣ ΚΑΤΑΔΙΚΟΣ

[Γνήσιον ἰσόρημα].

Πολλὰ δὲν παρήλθον ἔτη ἀφ' ὅτου ἐν τῇ πόλει Μ. . . διακρίνετο ἡμέραν τινα ἀτυνῆτης κινήσεις ἐν τῷ λαῷ. Στρατιώτης ἐκ τῆς ἐγγυρῶν φρουρᾶς κατεδικάσθη εἰς θάνατον ἐπὶ φόνῳ μετὰ ληστείας, ἡ δὲ ἐκτέλεσις ἐμελλε νὰ λάβῃ χώραν τὴν πρωῒν ἐκείνην, ὅτε κατὰ τὰς τελευταίας στιγμὰς ἐφίλασε διαταγὴ τοῦ ἡγεμόνος, μεταβιλλουσα τὴν κεφαλικὴν ποινὴν εἰς ἰσόβια δεσμὰ. Ὁ ἐγκληματίας, νέος κακῶν ἡθῶν καὶ πλήρης ἐλαττωμάτων, πολλάκις κατεδικάσθη εἰς διαφόρους σωματικὰς ποινάς· πᾶσαι δὲ αἱ ἐνδείξεις ἦσαν κατ' αὐτοῦ. Ἐν τῷ στρώματι τοῦ εὗρεθῃ κεκρυμμένον τὸ μαχαίριον δι' οὗ ἐξετελέσθη ὁ φόνος· μάρτυρες ἐνόρκως κατέθεσαν ὅτι πολλάκις ἐν νυκτὶ προκεχωρημένην εἶδον αὐτὸν κρύφα πορευόμενον εἰς τὴν οἰκίαν, ὅπου ὁ δολοφονηθεὶς κατώκει, καὶ ὅτι ἐραδύτερον ἐν τινι ξενοδοχείῳ ἡθέλησε νὰ ἀλλάξῃ νόμισμα χρυσοῦν ὅπερ ἀναμ-